

φάλαγγα

φάλαγγα, η, ουσ. [<αρχ. φάλαγξ], η φάλαγγα. **1.** η οριζόντια μεταλλική ράβδος από την οποία κρέμονται δυο πλάστιγγες της ζυγαριάς: «η φάλαγγα είχε επάνω της διάφορες ανάγλυφες παραστάσεις». **2.** είδος σωματικού βασανιστηρίου κατά το οποίο, αυτός που βασανίζεται, δέχεται χτυπήματα στα πέλματά του τα οποία είναι ακινητοποιημένα, καθώς και το σχετικό όργανο με το οποίο γίνεται η ακινητοποίηση των ποδιών, ο φάλαγγας: «κατά τη διάρκεια της δικτατορίας πολλοί αγωνιστές γνώρισαν το βασανιστήριο της φάλαγγας || ξύλινη φάλαγγα».

- δούλεψε φάλαγγα, επιβλήθηκαν βασανισμοί, μαρτύρια σε κάποιον: «μόλις δούλεψε φάλαγγα, τα ξέρασε όλα στην Ασφάλεια».

- *πέμπτη φάλαγγα*, **α.** κατάσκοποι που δρουν σε εχθρική χώρα και που χρησιμοποιούν για το σκοπό τους προδότες της ίδιας της εχθρικής χώρας. **β.** κάθε οργανωμένη ομάδα ανθρώπων που με τη στάση τους υπονομεύουν εκ των έδρων ένα κίνημα ή έναν αγώνα για κάτι καλύτερο. Ο όρος καθιερώθηκε στον ισπανικό εμφύλιο πόλεμο, στη διάρκεια του οποίου άτομα της νόμιμης δημοκρατικής κυβέρνησης ενίσχυαν με διάφορες ενέργειές τους το στρατηγό Φράνκο και τις τέσσερις στρατιωτικές φάλαγγές του.

- *περνώ από φάλαγγα*, υποβάλλομαι στο βασανιστήριο της φάλαγγας, που είναι ξυλοδαρμός στα πέλματα, συνήθως με βρεγμένη σανίδα: «όποιος δεν πέρασε από φάλαγγα, δεν ξέρει τι πάει να πει πραγματικός πόνος».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας